

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA DI SẢN VĂN HÓA**

PHẠM KIM YẾN

**CÔNG TÁC GIÁO DỤC
CỦA BẢO TÀNG TỈNH NAM ĐỊNH
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH BẢO TÀNG HỌC
Mã số : 52320305**

Người hướng dẫn: **ThS. Phạm Thu Hằng**

HÀ NỘI - 2014

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, em xin chân thành cảm ơn đến những thầy, cô giáo đã giảng dạy em trong bốn năm qua, những kiến thức mà em nhận được trên giảng đường đại học sẽ là hành trang giúp em vững bước trong tương lai.

Em xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc đến giảng viên Ths. Phạm Thu Hằng, người đã trực tiếp hướng dẫn và chỉ bảo tận tình cho em trong quá trình thực hiện đề tài.

Em cũng muốn gửi lời cảm ơn tới Ban lãnh đạo cùng toàn thể cán bộ của Bảo tàng tỉnh Nam Định đã tạo điều kiện thuận lợi cho em có điều kiện tìm hiểu, học hỏi thực tế và cung cấp nhiều tư liệu giúp đỡ em hoàn thành khóa luận này.

Cuối cùng, em muốn gửi lời cảm ơn đến người thân trong gia đình và bạn bè đã luôn đồng hành, động viên, khích lệ tinh thần, giúp đỡ em trong suốt thời gian qua.

Vì đây là công trình nghiên cứu đầu tay mà thời gian nghiên cứu và kiến thức, kinh nghiệm bản thân còn nhiều hạn chế nên bài viết của em không thể tránh khỏi những khiếm khuyết. Em rất mong nhận được sự đóng góp, phê bình, động viên của các thầy, cô giáo.

Một lần nữa em xin chân thành cảm ơn!

Nam Định, Tháng 5 – 2014

Sinh viên

Phạm Kim Yến

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: BẢO TÀNG TỈNH NAM ĐỊNH VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC...8	
1.1. Khái quát về Bảo tàng tỉnh Nam Định.....	8
1.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của Bảo tàng tỉnh Nam Định	8
1.1.2. Cơ cấu tổ chức của Bảo tàng.....	12
1.1.3. Các hoạt động nghiệp vụ của Bảo tàng tỉnh Nam Định.....	14
1.2. Đặc trưng và chức năng của Bảo tàng tỉnh Nam Định.....	22
1.2.1. Đặc trưng.....	22
1.2.2. Chức năng	23
1.3. Tầm quan trọng của công tác giáo dục trong hoạt động của Bảo tàng tỉnh Nam Định.....	28
Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC CỦA BẢO TÀNG TỈNH NAM ĐỊNH.....	32
2.1. Nội dung trưng bày của Bảo tàng tỉnh Nam Định	32
2.2. Hoạt động hướng dẫn tham quan của Bảo tàng tỉnh Nam Định.....	41
2.2.1 Tầm quan trọng của hướng dẫn tham quan.....	41
2.2.2. Các hình thức hướng dẫn tham quan tại Bảo tàng tỉnh Nam Định	43
2.3. Các hoạt động giáo dục khác của Bảo tàng tỉnh Nam Định	49
2.3.1. Tổ chức các buổi học tại bảo tàng.....	49
2.3.2. Sinh hoạt tập thể do Bảo tàng tổ chức	53
2.3.3. Hoạt động xuất bản và tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng	54
2.4. Đánh giá hiệu quả giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định	55
2.4.1. Phương pháp đánh giá.....	55
2.4.2. Hiệu quả giáo dục.....	58

Chương 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC CỦA BẢO TÀNG TỈNH NAM ĐỊNH.....	74
3.1. Ưu điểm và hạn chế trong quá trình thực hiện công tác giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định.....	74
3.1.1. Ưu điểm.....	74
3.1.2. Hạn chế.....	76
3.2. Giải pháp nâng cao chất lượng công tác giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định	78
3.2.1. Đẩy mạnh các hoạt động nghiệp vụ khác, làm tiền đề cho công tác giáo dục	78
3.2.2. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng các hoạt động giáo dục	83
3.2.3 Bổ sung, hoàn thiện cơ sở vật chất phục vụ khách tham quan	89
3.2.4 Tăng cường các hoạt động tuyên truyền, quảng bá, thu hút khách tham quan	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong thời đại ngày nay, sự phát triển nhanh chóng, mạnh mẽ của các phương tiện thông tin đại chúng đã tạo ra rất nhiều hình thức truyền tin, phổ biến tri thức hết sức nhanh nhạy, tiện ích và đầy hấp dẫn, nhưng các bảo tàng, với vai trò là một thiết chế văn hoá đặc thù, vẫn luôn khẳng định khả năng đưa lại cho công chúng những thông tin, những tri thức chân thực, đáng tin cậy và lý thú từ các hiện vật gốc vốn thấm đượm và phản ánh sâu sắc trí tuệ và tài năng, tinh thần và tình cảm của con người. Để truyền tải những nội dung đó đến với công chúng có hiệu quả thì công tác giáo dục được các bảo tàng rất chú trọng, đây là khâu cuối trong chu trình hoạt động nghiệp vụ của bảo tàng, thông qua các hình thức hoạt động, bảo tàng chuyển giao có mục đích thông tin, tri thức khoa học, lịch sử văn hoá... giúp cho việc hình thành thế giới quan, bổ sung và làm giàu kiến thức, giáo dục tư tưởng, đạo đức, thẩm mỹ để con người phát triển toàn diện.

Bảo tàng tỉnh Nam Định là một bảo tàng tỉnh (thành phố) trong hệ thống bảo tàng công lập của Việt Nam. Với quy mô xây dựng và hệ thống hạ tầng kỹ thuật đồng bộ, đáp ứng các điều kiện hoạt động của một bảo tàng hạng II, Bảo tàng tỉnh Nam Định đã được đánh giá là công trình kiến trúc nghệ thuật bề thế, xứng tầm với một tỉnh giàu truyền thống lịch sử văn hóa ở phía Nam châu thổ sông Hồng. Bảo tàng tọa lạc ở vị trí trung tâm thành phố, trong không gian văn hóa truyền thống liên hoàn Vườn cảnh, Giàn leo, Cột Cờ, chùa Vọng Cung, Đền liệt sỹ... cùng với cơ sở vật chất, hệ thống kỹ thuật đồng bộ, phòng trưng bày các sưu tập hiện vật phong phú, đa dạng, đội ngũ cán bộ trẻ, nhiệt tình, được đào tạo cơ bản, Bảo tàng tỉnh Nam Định có đủ điều kiện đáp ứng nhu cầu tham quan, nghiên cứu học tập, vui chơi của mọi tầng lớp nhân dân và đóng góp quan trọng vào sự nghiệp văn hoá – xã hội của địa phương. Song trên thực tế, số lượng khách tham quan đến với bảo tàng còn hạn chế. Mặt khác, Bảo

tàng tỉnh Nam Định là nơi lưu giữ và trưng bày những tài liệu, hiện vật phản ánh nét đặc trưng, tiêu biểu về phong tục tập quán và truyền thống văn hóa của quê hương Nam Định. Cho nên, việc thực hiện tốt công tác giáo dục của bảo tàng, sẽ giúp Bảo tàng tỉnh Nam Định góp phần vào việc giáo dục ý thức tự tưởng cho cho các thế hệ con em Nam Định tình yêu quê hương, đất nước và tự hào về mảnh đất mang đậm “Hào khí Đông A”.

Nhận thấy công tác giáo dục có vai trò quan trọng đối với hoạt động của Bảo tàng tỉnh Nam Định, trong thời gian thực tập tại bảo tàng, tôi đã có cơ hội tìm hiểu thực tế về vấn đề này. Đây là vấn đề nghiên cứu mới mẻ, chưa được nghiên cứu, tiếp cận một cách hệ thống. Vì vậy, tôi quyết định chọn đề tài “*Công tác giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định – thực trạng và giải pháp*” làm Khoá luận tốt nghiệp Đại học, ngành Bảo tàng học.

2. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của Khoá luận là công tác giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định (tìm hiểu, nghiên cứu thực trạng và đề xuất giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động).

3. Phạm vi nghiên cứu

- Về không gian:

Nghiên cứu trong không gian hoạt động của Bảo tàng tỉnh Nam Định.

- Về thời gian:

Nghiên cứu từ thời điểm khánh thành nhà bảo tàng (ngày 5 tháng 10 năm 2012) cho đến nay.

4. Mục tiêu nghiên cứu

- Nghiên cứu quá trình hình thành, phát triển của Bảo tàng tỉnh Nam Định, cơ cấu tổ chức, đặc trưng, chức năng của bảo tàng.

- Khẳng định tầm quan trọng của công tác giáo dục trong hoạt động của Bảo tàng tỉnh Nam Định

- Tìm hiểu nội dung, các hình thức thực hiện hoạt động giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định.

- Thực hiện các phương pháp thu thập thông tin phản hồi từ khách tham quan để bước đầu đánh giá hiệu quả giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định.

- Từ thực trạng hoạt động giáo dục, đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của bảo tàng tỉnh Nam Định.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Vận dụng phương pháp luận khoa học của Chủ nghĩa Mác – Lênin: Chủ nghĩa duy vật lịch sử và Chủ nghĩa duy vật biện chứng trong quá trình nghiên cứu tiếp cận đối tượng.

- Phương pháp nghiên cứu liên ngành: Bảo tàng học, Khoa học Lịch sử, Xã hội học, Tâm lý học, Giáo dục học, ...

- Các phương pháp khác: Thống kê, so sánh, phân tích, nghiên cứu tài liệu

6. Bố cục của khóa luận

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và phần Phụ lục, bố cục bài viết gồm 3 chương. Cụ thể như sau:

Chương 1: Bảo tàng tỉnh Nam Định với công tác giáo dục

Chương 2: Thực trạng công tác giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục của Bảo tàng tỉnh Nam Định

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Timothy Ambrose và Crispin Paine (2000), *Cơ sở bảo tàng*, Lê Thúy Hoàn dịch, Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hà Nội.
2. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam (1996), *Sự nghiệp bảo tàng những vấn đề cấp thiết*, Nxb. Lao Động, Hà Nội.
3. Bảo tàng Cách mạng Việt Nam (1998), *Đổi mới các hoạt động bảo tàng*. Kỷ yếu hội nghị khoa học – thực tiễn, Nxb. Hà Nội.
4. *Bản báo cáo tổng kết các hoạt động nghiệp vụ* của từng quý, từng năm lưu giữ tại Bảo tàng tỉnh Nam Định.
5. Gary Edson – David Dean (2001), *Cẩm nang bảo tàng*, Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Nxb. Hà Nội, Hà Nội.
6. Hội đồng quốc tế các bảo tàng (2005), *Lịch sử và quy tắc đạo đức bảo tàng*, Cục Di sản văn hoá, Hà Nội.
7. *Luật di sản văn hóa* (2001), Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
8. *Luật di sản văn hóa sửa đổi bổ sung* (2009), Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
9. Phạm Thu Hằng (2013), “Giáo dục toàn diện – một xu hướng phát triển của bảo tàng ở Việt Nam”, *Tạp chí Di sản văn hoá*, Số 2(43), Tr.47-52.
10. Nguyễn Thị Huệ (2005), *Lược sử sự nghiệp bảo tồn, bảo tàng Việt Nam từ năm 1945 đến nay*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
11. Nguyễn Thị Huệ (2008), *Cơ sở bảo tàng học*, Nxb. Đại học quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
12. Nguyễn Thị Huệ (2011), *Lịch sử sự nghiệp bảo tồn bảo tàng Việt Nam*, Nxb. Đại học Quốc Gia Hà Nội, Hà Nội.
13. Nguyễn Hải Kế (2003), “Văn hóa truyền thống ở Nam Định nhìn từ góc độ địa lý - lịch sử”, *Tạp chí Văn hóa nghệ thuật* (số 8).
14. Trịnh Mạc (2002), *Mấy nét về sự hình thành và hoạt động của Bảo tàng Nam Định*, Nam Định.

15. Nguyễn Xuân Năm (2000), *Nam Định đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc*, Nam Định.
16. *Sổ ghi cảm tưởng* của Bảo tàng tỉnh Nam Định.
17. Nguyễn Thịnh (2001), *Sổ tay công tác trưng bày bảo tàng*, Nxb. Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
18. Nguyễn Thịnh (2004), *Quản lý bảo tàng*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
19. Nguyễn Thịnh (2011), *Thiết kế trưng bày di sản lý thuyết và thực hành*, Nxb. Xây dựng, Hà Nội.
20. Nguyễn Duy Thiệu (2013), “Các hoạt động nhằm thu hút công chúng đến và quay trở lại bảo tàng”, *Tạp chí Di sản văn hoá*, Số 2(43), Tr.40-44.
21. Thông tư quy định về tổ chức và hoạt động của bảo tàng ban hành ngày 31/12/2010
22. Lê Thị Thơ (2012), *Công tác giáo dục của Bảo tàng Hà Nội (từ tháng 10 năm 2010 đến nay) – Thực trạng và giải pháp*, Khóa luận tốt nghiệp, Hà Nội.
23. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (1990), *Cơ sở bảo tàng học*, Tập 1, Hà Nội.
24. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (1990), *Cơ sở bảo tàng học*, Tập 2, Hà Nội.
25. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (1990), *Cơ sở bảo tàng học*, Tập 3, Hà Nội.
26. Ủy ban nhân dân tỉnh Nam Định (2003), *Địa chí Nam Định*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội
27. Website: <http://baonamdinh.com.vn>
<http://baovanhoa.vn>
<http://dulichnamdinh.com.vn>
<http://laodong.com.vn>